

18 jun 2024 -14:38

Creatie van een vzw voor de restauratie van het Chinees paviljoen in Laken

Op dinsdag 18 juni 2024 stelde de heer Mathieu Michel, uittredend Staatssecretaris bevoegd voor de Regie der Gebouwen de partners voor van de toekomstige vzw die tot doel heeft om het Chinees paviljoen in Laken te restaureren, te bewaren en uit te baten. Dit omvat zowel de kiosk, de voormalige stallen als het paviljoen. De stichtende leden van de vzw zijn de Regie der Gebouwen en de FOD Buitenlandse zaken, waarbij mevrouw Diane Hennebert en de heer Piet Steel ook in de raad van bestuur zullen zetelen.

||
Het erfgoed van ons land ligt me nauw aan het hart en symboliseert de eenheid van onze natie doorheen de geschiedenis. Het is met trots dat ik mij aan dit project heb toegewijd met al mijn teams, de Regie der Gebouwen en mevrouw Hennebert, om een positieve, structurele en duurzame oplossing te vinden, ver weg van alle mediaheisa. De oprichting van deze “publieke-publieke” vzw vertegenwoordigt een cruciale stap in de renovatie, het behoud en de uitbating van dit symbolisch gebouw. Dankzij dit initiatief gaan we deze uitzonderlijke site niet alleen restaureren, maar gaan we die ook een nieuw leven geven als dynamisch cultureel centrum. Het Chinees paviljoen herleeft vandaag om niet alleen een gerestaureerd monument te worden, maar ook een levendig symbool van de culturele uitwisselingen tussen
het Westen en het Oosten. ||

De heer Mathieu Michel, uittredend staatssecretaris bevoegd voor de Regie der Gebouwen

|| Met de oprichting van deze vzw, is er een belangrijke stap gezet voor de restauratie, de bescherming en de uitbating van het Chinees paviljoen van Laken. Ik ondersteun ten volle de geleverde inspanningen om dit symbolisch gebouw van het Brussels erfgoed op lange termijn te behouden. Het Oosters en pittoresk paviljoen vormt een waarachtige architecturale bezienswaardigheid van onze stad en zal binnenkort zijn oude glorie terugkrijgen. Het is niet alleen belangrijk voor het imago van onze hoofdstad, maar het is ook een mooie valorisatie voor de buurtbewoners, aangezien dit voor een nieuwe dynamiek in de wijk zorgt. Het behoud van ons patrimonium is van essentieel belang, en de deelname van Buitenlandse Zaken aan deze vzw benadrukt onze toewijding. Om het Chinees paviljoen een tweede leven te geven, is het absoluut noodzakelijk dat het op een duurzame en kwalitatieve manier herbestemd wordt, met respect voor zijn unieke kenmerken en zijn patrimoniale status. De samenwerking tussen de Regie der Gebouwen en de FOD Buitenlandse Zaken als stichtende leden geeft een nieuw elan aan dit project. ||

Mevrouw Hadja Lahbib, uittredend minister van Buitenlandse zaken, Europese zaken en Buitenlandse handel, en de Federale Culturele Instellingen

“ Zonder het vertrouwen van Staatssecretaris Mathieu Michel zou dit project dode letter zijn gebleven. Hoe kan ik hem en zijn toegewijde medewerkers bedanken? Welnu, het mooiste geschenk dan we hem en iedereen die dit project ondersteunt, is om het Chinees paviljoen nieuw leven te schenken, om met gedrevenheid en bezieling de restauratie tot een goed einde te brengen en om van dit Belgisch erfgoed opnieuw een unieke ontmoetingsplek te maken, een plek voor verwondering en ontdekking. Dit zal natuurlijk de nodige tijd en veel energie vergen. Maar het zal zeker de moeite waard zijn!”

Mevrouw Diane Hennebert

Een vleugje geschiedenis

Het is aan de Franse architect Alexandre Marcel dat we een deel van dit gebouw te danken hebben, een bouwwerk dat men niet verwacht in het landschap rond het koninklijk kasteel van Laken.

Het Chinees paviljoen werd ontworpen op vraag van koning Leopold II. Na meermaals het panorama ‘Tour du Monde’ op het wereldtentoonstelling in Parijs in 1900 bezocht te hebben, vroeg de koning aan Alexandre Marcel om een gelijkaardige architecturale site te bouwen in de nabijheid van het koninklijk domein in Laken. Het doel was om de goede economische betrekkingen tussen België, China en Japan in de verf te zetten.

Het Chinees paviljoen werd uitgebreid, ingericht en officieel geopend in 1913 en was in de eerste plaats bestemd om een luxerestaurant te worden, maar er werd zeer snel een permanente tentoonstelling in ondergebracht ter waardering van de handel met het Verre Oosten.

Het Chinees paviljoen sloot zijn deuren tijdens de Eerste Wereldoorlog en kwam vervolgens samen met de Japanse Toren onder de bevoegdheid van het Departement voor Kunsten en Wetenschappen van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis. Samen werden de twee gebouwen vervolgens de Musea van het Verre Oosten van België. Zo kon het publiek in het Chinees paviljoen jarenlang een mooie collectie aan porselein ontdekken die nagelaten werd aan de Belgische Staat in 1946.

De buiten- en binnenkant van het paviljoen, alsook de bijgebouwen en het gesculpteerde houtwerk van de gevels uitgevoerd in Shanghai, werden volledig gerestaureerd in het begin van de jaren 1990 onder toezicht van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium.

Hierbij werd de voorkeur gegeven aan de restauratie in plaats van de vervanging van de oorspronkelijke elementen. Jammer genoeg, werden het Chinees paviljoen en de Japanse Toren in 2013 om veiligheids- en stabiliteitsproblemen gesloten.

Het Chinees paviljoen is sinds december 2019 beschermd, de tuin van het paviljoen is beschermd als landschap sinds juni 1997.

Uitzonderlijke kenmerken van het Chinees paviljoen

- Het Chinees paviljoen is representatief voor een zeer verspreide trend in Europa aan het eind van de XIXe eeuw voor "chinoiserieën" en "folies", waardoor het historisch en cultureel een zeer interessant gebouw is.
- Er bestaat geen ander Chinees bouwwerk van deze kwaliteit en van dat tijdperk in Europa, waardoor België beschikt over een uitzonderlijk patrimoniumjuweeltje.
- Het gesculpteerd houtwerk van het Chinees paviljoen vormt eveneens een zeer zeldzaam geworden patrimonium, rekening houdend met het verdwijnen van talrijke gelijkaardige verwezenlijkingen in China.
- De kwaliteit en de diversiteit van de binnendecors van het Chinees paviljoen, alsook het belang van zijn ruimtes verdeeld over drie verdiepingen laten toe om er culturele activiteiten en kwaliteitsvolle animaties in op te richten.
- De mogelijkheid om de bijgebouwen van het Chinees paviljoen (kiosk en voormalige stallen) te gebruiken voor culturele activiteiten en evenementen is een meerwaarde bij de uitbating.
- Symbolisch vertegenwoordigt het paviljoen de rijkdom van de invloedrijke uitwisselingen tussen het Oosten en het Westen, zoals sommige details van zijn architectuur en zijn binnendecoratie laten blijken waarbij elementen uit de Art Nouveau-stijl zich mengen met de elementen die kenmerkend zijn voor de Chinese architecturale en artisanale traditie.
- De locatie van het paviljoen, aan de rand van het Koninklijk Domein van Laken en in de nabijheid van grote toeristische sites (Atomium, serres van Laken, ...), heeft een aanzienlijke aantrekkingskrachten en biedt een groot toeristisch bezoekpotentieel.
- De site van het Chinees paviljoen, met zijn toegangen, zijn mooie tuin beschermd in 1997, zijn polyvalente binnenruimtes en zijn bijgebouwen leent zich bewonderenswaardig goed voor de organisatie van verschillende evenementen en culturele en artistieke activiteiten.
- Hoewel ze niet meer officieel zijn, laten de verbanden tussen het Chinees paviljoen en de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis toe het behoud en de openbare voorstelling van een deel van de collecties van het Verre Oosten op de site te overwegen, zoals dit het geval was vóór zijn sluiting in 2013.

Welke toekomst voor het Chinees paviljoen?

Voor de heropleving van het paviljoen is het van essentieel belang dat het een duurzame en kwaliteitsvolle nieuwe bestemming krijgt die rekening houdt met zijn unieke kenmerken en zijn patrimoniumstatus.

De oprichting van een beheerstructuur (publiek-publiek) van het type vzw, zal een mooie toekomst voor het paviljoen kunnen waarborgen. Mevrouw Diane Hennebert en de heer Piet Steel zullen in de raad van bestuur zetelen.

Het principe van de oprichting van een dergelijke vzw met de Regie der Gebouwen en de FOD Buitenlandse zaken als stichtende leden, werd door de ministerraad op 17 mei 2024 goedgekeurd. De Ministerraad gaf ook zijn akkoord met de domaniale concessie van de site van het Chinees paviljoen aan de vzw.

Een 'Paleis van het Verre Oosten', een duurzaam project

Teneinde dit stukje Belgisch patrimonium duurzaam te behouden, zou het Chinees paviljoen nieuw leven kunnen ingeblazen worden zodat het een paleis van het Verre Oosten wordt met de volgende werkingwijzen:

- De vzw zal rond haar stichtende institutionele leden Belgische en buitenlandse personen verenigen, die betrokken zijn bij de culturen van het Verre Oosten, zowel op artistiek als op ondernemingsvlak.
- De vzw neemt te haren laste de financiering van de studies en de werken, de opvolging van de restauratie van het Chinees paviljoen evenals zijn toekomstige uitrustingen, zijn onderhoud en zijn activiteiten in samenspraak met de Regie der Gebouwen en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Brusselse Gewest.
- De vzw zal de werking en de kwaliteit van de nieuwe bestemming van het Chinees paviljoen waarborgen waarbij de nadruk ook gelegd wordt op het algemeen thema van de zijderoutes die de uitwisselingen tussen het Oosten en het Westen gekenmerkt hebben sinds de Oudheid. Concreet zou dit zich vertalen door culturele en toeristische activiteiten (permanente opening voor het publiek overdag), diplomatieke doelstellingen en vriendschappelijke betrekkingen tussen Belgische en Aziatische ondernemingen. Het bijgebouw van het paviljoen zou een ontmoetingsplaats en een plaats voor exclusieve evenementen kunnen worden (conferenties, vergaderingen, diners, cocktails, ...) gewijd aan de Belgisch-Chinese en Aziatische relaties, of ze nu institutioneel of privé zijn.

Dit project wordt voornamelijk geïnspireerd door het belang van het Oosten tijdens deze XXIe eeuw op zowel handels-, ondernemings-, cultureel als toeristisch vlak. Het geluk hebben om een site met deze kwaliteit op het Brussels grondgebied te bezitten, dat vanaf het begin symbool staat voor de uitwisselingen en de relaties van België met Azië, vormt een ideale kans om er activiteiten in stand te houden die zowel tegemoetkomen aan de oorspronkelijke doelstellingen als aan de huidige realiteit.

Historische foto's

Beschikbaar op de website [BALaT](#) (zoekopdracht Pavillon Chinois, Laken).

Foto's beschikbaar

Regie der Gebouwen
Gulden Vlieslaan 87 / 2
1060 Brussel
België
+32 2 541 65 11
<http://www.buildingsagency.be>

Nele Heerwegh (NL) -Johan Vanderborght
(FR)
+32 (0)470 13 10 74
+32 (0)479 63 14 16
press@buildingsagency.be